

ՔՕՇԱԿԵ ԴԱՐԱՅԻՆ

(ԿՕՂԻԴ ԿՐՆԱ ՏՄԻ ԸՂՆԱՎՕՐ)

Յրաբ Տամիլով.

Քյեսա Կյ ֆեսլա—սեզԵ սյֆետա

ՆաՏրա Դաւլետա Տեւրե Երմենիստանե

ՐԱՅԱՆ

1930

1930

1

Ərəb Şamilov.

891.57-2

ՂՕՇԱԿԷ ԴԱՐՔՈՒՆ

(ՏՊՁԼԻԴ ԿՐՆԱ ՏՄՏ ԸԿՆԱՎՈՐ)

Քյեսա Գյ Բժժժա Տժժժժ ՏԲԲժժա

Թժժժժժ Խժժժ Իժժժժժ

2 - օյ Քժժժժժ Բժժժժժ

ժօժ 7, կվ. 8

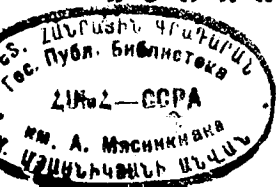
ԵՐԵՎԱՆ 078 - USSR

Tel. 35.10.20 (mal) - 52.97.41 (kar)

Նժժժա Դժժժժա Տժժժ Երմժնիստանե

Բ Ք Յ Ա Ն

1 9 3 0

հրատ № 1496.

Գրասենյակար № 6075(բ). Պատ. № 1366. Տիրաժ 2000

Պետհրատի 2-րդ տպարանն Յերևանում.

Предисловие.

Первая пьеса, которая должна служить орудием борьбы против господствующего еще среди отсталых слоев курдско-езидских трудящихся масс религиозного дурмана, является по своему содержанию, не выдумкой или фантазией, а воплощает в себе кусочки реальных и подлиных фактов из действительности курдско-езидской деревни. Все это взятое непосредственно из жизни, и каждому из трудящихся курдов-езидов, не раз приходится встречаться лицом к лицу с подобными шарлатанами „пирами, шейхами, муллами и кочэками“; образ и действие, которых запечатлены в этой пьесе. Для примера я могу указать на кочэк Худо из селение Карвансарай Ленининаканского округа Хаджи-Халинского района и Кочэк-Гуле из селение Кулибеклу Эриванского округа Эчмиадзинского района, которые до сего времени продол-

жают без церемонно обманывать и обирать бедняков и наивных средняков. Конечно, эта духовная знать шла и идет в тесном единстве с беками и кулаками, и переплетаясь с разными анти-советскими элементами курдско-езидский деревни. Они стараются использовать отсталость трудящихся разжечь в них религиозный фанатизм против партии и комсомола, которые отбрасывают старое строят новое...

Таким образом они отравляют и приглушают самосознание этих масс в своих личных и классовых целях. Их путь есть путь наглого обмана и беззастенчивой лжи. Против этих бекско-кулацких (шейхо, пиро-муллских и кочакских) и поповских гнусных попыток разлагать трудящихся мы боремся теми способами, которые должны расшевелить духовную энергию масс, двинуть их на культурнический штурм твердынь религии и темных верований.

В числе действующих лиц настоящей пьесы вы видите старика средняка, который чуть было, не был обокраден так называемым „духовным втцом“ — (bave kosağ)

так как этот простяк все сказанное „кочэком“ принимал за чистую правду. Когда же старик уяснил себе всю объективную подоплеку поповских „деяний“ он переживает мучительные минуты разочарования и горьких проклятии.

Он как бы отрезвляется. И тогда он дает себе отчет о том, как из-за кочэка он чуть не выгнал от себя своего единственного сына комсомольца достаточно грамотного, и теперь он понимает весь вред ррлигиозного дурмана, причиняемый народу через духовенство.

Тут наш старик испытывает глубокий духовный перелом, он начинает ошупью своего пробужденного сознания пробираться через своего сына к тому пути духовного освобождения, о котором говорят коммунисты. Он искренно стремится записаться даже в комсомол, хотя по наивности своей не различает своего несоответствия в возрасте. Так или иначе, он переступает через порог отжившего, старого, разлагающего мира обманов и шарлатанства, и становится на новый путь, светлый

путь, путь активной борьбы против пиров, шейхов, кавалов мулл и кочэков.

Если имеются в наших курдско-езидских деревнях не сознательные элементы, идущие по невежеству своему за беками и духовенством то, нам кажется, что горячий призыв наш к трудящимся стряхнуть с себя вековую пыль и гниль растлевающей религии наших дедов и прадедов, призыв, который будет облегчен в убедительные аргументации в защиту материалистической точки зрения, прогремит и прозвучит так сильно и так глубоко, что трудящиеся массы перестанут не только слепо верить бекам, шейхам, пирам, кавалам и кочэкам, но и перестанут уважать и признавать их авторитет и силу раз на всегда.

Араб Шамилов.

Декабрь 1930 г.

Gylje peş.

Pjesa peşyn, gərəke bəvə notia silhəki şer, bər gylı gotne tərəqa nav xəbatcje kyrmançada paşda maji. Əva gylı gotne mən nvisinə, nə mə-təlökən, nəzi mən bər xoə dərхьstьnə. Əva işana qəwьminə bujə, nьhazi hənə nav gynde kyrman-çada.

Hər kyrmançəki gələ çar qəwьmjə k cunə çəm wan vьrəka şexa, pira, qəwala u məlla kə-cəka, wana kьrjə mən nvisjə I ve pjese. Basa xəbərə əz karым nave cənd həva hьldьm. hune bьzanbьn raste: Kocək Xudeda z gynde (Poşte) Karvansaraje qəza Leninakane nahja Haçixəlile, Kocək Gyle z gynde Qylibəge qəza Rəwane nahja Ecmiadzine (Dere):

Əvana hətta nьhazi dьxapinьn kəsiba u orça. Həmik dəste tərəqa bəga, aqa u kylaka təv həvə. Əw Һьздькьн paşda mabuna xəbatcja; əw ыme nəzana tuz dькьн bəri Һьrқəcja u komso-mola dьдьн, cьmk əw Һьrқəci u komsomol nьha paşda davezьн gylı gotne kəvn, tenə sər gylı

Dotne t̄əzə—sər ɣli ɣotne sosializme, bona ka-
ra xoə, əw t̄əreq h̄əzd̄ɣk̄n paşda mabuna xəbatc̄ja.
kəsiba u or̄ta.

F̄ɣkra wan xarand̄nə, əw ɣdi we xarand̄-
nə re d̄ɣɣn. Bona wan bəga, aq̄ja, kulaka, şe-
xa, m̄əlla, q̄əwala u q̄oc̄əka, jekə əw t̄ɣme dx̄ə-
b̄t̄n paşda mabun, nə xoənd̄n. Əm d̄x̄ab̄t̄n
h̄ɣsuma q̄ələme, t̄əv b̄ərb̄ q̄ələme, b̄əg b̄ d̄əv-
t̄əre, p̄ə paşda b̄d̄n ɣli ɣotne kəvni ɣzi
p̄t̄n̄i.

Nav ve p̄jeseda h̄une b̄v̄in̄n, kaləki or̄tə,
je h̄nd̄k̄ mabu mala xoə b̄da d̄əg, q̄oc̄ək hur-
mure wi t̄əv b̄d̄z̄ja, s̄mki q̄oc̄ək s̄ d̄got, q̄ələ
t̄əv baw̄ər d̄k̄r, h̄nd̄k̄ mabu zi b̄əri kure xoə-
da z̄ mal d̄ərx̄sta, bona we jekək k̄yr d̄ygotə
bave, əv q̄oc̄ək d̄əɣəwa d̄k̄ə—bavezi z̄ə baw̄ər
nə d̄k̄r.

Le w̄əxte kale b̄ əave xoə dit d̄əɣəwəd
q̄oc̄ək, kale ɣdi xoə xa ze sarbu, zaf zi b̄əg xoə
d̄k̄əvə d̄b̄e „le m̄n̄ mal x̄rab̄i, m̄n̄ səwa
ɣyrra vi v̄r̄əki d̄k̄r“ Notla t̄yşt̄əki s̄ər h̄şə
xoəda be. Paşə s̄ər aq̄lə xoəda te d̄b̄e „le sə-
wa m̄n̄ h̄nd̄k̄ mabu bona vi q̄oc̄əke d̄əɣəwin
k̄yre xoə taje t̄əne z̄ mal d̄ərx̄sta“, heza M̄ho
d̄vine zrara wan t̄əreqa z̄ əisanətra jek dinda

dьghizə xəlqə.

Kale gələki bər xoə dьkəvə, lə qəlpe xoəda
ьdi wəldьgərə te sər rja rast - dьkə xoə bniwise
komsomol, nьzanə k əmre wi, nə əmre komsome
lajə. Əw ьdi z sər rja xapandьne, vədgərə te sər
rja nə bawərkna şexa məlla, qəwala kəcəka u
bəga.

Mərke, hьla nav xəbafəje mə kyrmançada
hənə, gələ məri je z dəst nəzanja xoə, nə xoən-
dьna xoə dьcьn pəj gьli gotne, təreqa aqa u
bəga, em zəpьn gəvak wana dit əva pjesa, gə-
rəke ьdi tərka wan gьli gotned paşda maj bь-
dьn wə benə sər rja rast-rja sosializmə.

Ərəb Şamiləv

Je dlizьn.

1) Kocək Ismail əmrə wi neziki 50 salı kocəke dərəwin.

2) Mho gyndje ortəjə xoəde nas malxe male 60 salı.

3) Çndь kyre Mho komsomole 22 salı.

4) Həso çinare Mhojə (xəwn ditjə) 45 salı.

Dərəça peşьn.

Xanmane kyrmançajə steri danjə, kylavək top daninə.

Mho Çndo hyndyr danьn sər kylev гульстьнə.

SBFƏTE PEŞьN.

Çndo.—Bavo cь dьbezi bezə ty janlьşı.

Mho.—Cəwa əz janlьşьm, le əv mal, əv dəwlət, tə wi aqyle xoə mьra qazanç kyrjə?

Çndo.—Əz zanьm tə qazanç kyrjə, mьn əave xoə vəkьr vənəkьr mьn ty xəbateda diti;

təvzi zəp̄n ty r̄nd d̄xəbt̄i, əz dər̄həq̄a
we jəkeda nabez̄m.

Mho — Le tu s̄ d̄bezi?

Çndo. — Bavo ty mər̄ja naznaki.

Mho. — Lao məri nazk̄r̄n n̄ t̄št̄eki hesaj̄e,
mər̄v w̄ki həzar çar nan xwe təv j̄eki
bux̄e disa n̄kar̄e zy naz b̄k̄e.

Çndo. — S̄ma n̄ha əz wi koc̄əke dər̄əw̄n n̄-
zəp̄n s̄ mər̄j̄e? rast̄ə əva dy həvte t̄yn̄e
hat̄j̄e mala m̄, həma əz zəp̄n, əva koc̄ə-
ka dər̄əw̄n̄e, xoəra s̄r̄e xoe xoəjd̄k̄e,
s̄mk isal sal̄e b̄h̄aj̄e hat̄j̄e mala m̄da
s̄r̄e xoə xoəjd̄k̄e.

Mho. — K̄ərb̄ə nave wi h̄lm̄əd̄ə. M̄er̄iki həvt sal
koc̄ək̄je b̄k̄e əw m̄ri dər̄əw̄n̄e? (radbe
r̄ja h̄n̄əki z̄ kyr dur d̄k̄əv̄ə).

Çndo. — Ke koc̄ək̄ja wi dit̄j̄e? m̄er̄iki xoəra dy
q̄əl̄iwot̄ka b̄zan̄v̄e, t̄ə t̄r̄e koc̄ək̄e... Ç̄a-
r̄əke z̄ T̄əmr̄e çinare m̄ r̄ysk̄e, s̄ka s̄
d̄bez̄e t̄ə... d̄ben s̄əwa z̄ v̄r d̄ərd̄k̄əv̄e,
b̄r̄e xoə duz d̄d̄e kan̄je d̄s̄ə. S̄mk we-
d̄r̄e zaf qiz buk ten̄e sar kan̄je.

Mho — (d̄ənge xoə b̄l̄nd d̄k̄e d̄be) K̄ərv̄ə...
k̄ərv̄ə, h̄š! h̄r̄ə z̄ v̄r d̄ərd̄k̄əv̄e, be b̄n-
jat, h̄r̄ə z̄ v̄r d̄ərd̄k̄əv̄e.

Çndo.—Əze hərəm, həmə wi kocəke dərəwin ə mal dər xə; həgər mevanbu, jəne qənçikbu, dy həvte zi bəsə xəlq l mə dьkənə ə mə xəbər dьdьn, nave mala mə daninə mala kocəke dərəwin.

Mho.—Kyro kərvə də... gьlja bər xəə dər nəxə; məriki şkəsti bələngaz rast, ci tə pekətjə, we nьfьra tə bьkə, hərə-hərə, ty təv şyxyle mьn nəvə.

Çndo.—Brabə... bra ysavə, əze hərəm, (dərdьkəvə dьcə).

Mho.— Xoəra xəbər dьdə dьbe) Həjran əz wi mərida tьştəki xrav navinьm. Cəwa dəvə xəə zəv vədьkə gьli gotne xəəde dьkə, xoəra əbabəti xəəde dьbə. mьrazi məriki wa lazьmə, bьra pari nane mьn byxə əbabəti xəəde bə, cь zьrare dьdə mьn? Wəki çməta mə pakvə bona wi qənçe xode xanmanəki zera seқьn, bьra xoəra əbabəti xəəde bə, xera de bave wan te həjə... Həmə tuje ke sər waxtki, Qaso bəg, Msto bəg, male wan sərə wan byxə, əw zi tьmanə.

Le kyre mьn... əw zi mьra dьbe ty mərja naznaki, əz cəwakьn, kefa wi kəvьm, taje tənəjə... Wəki əz mərja nəznəкьm

le ke nazdykə?. le səwa mьn əv mal xoəra
qazanç kьr?

СЬФƏТЕ ДУДА.

Mho—Kocək,

(Kocək hedika lьnge xoə davezə deri vədykə
te hyndyr).

Kocək.—Ja rəbi ja xoəde (ysa dьbe u te).

Mho.—Kərəmkə, kərəmkə, kocəke xoəde əz
həma hezka bona tə dyşyrmiş dьbum, tu l
kedəre buj?

Kocək—(çaba Mho dьdə dьbe) əz nava mərg
zəvja xoəra dьgərjam, ja mere mьni di-
wana kəs nədi, ja mьjakəte mьn wə cьma
əz ysa zu animə vьra? (bərə xoə dygyhezə
bьbezə).

Mho.—Wərə lazəke runi, bьra binə tə dərқəvə.
Ty sьbe hətə evare runani, wərə rəhət bə
mal ava.

Kocək—(bərə xoə Mho da dьkə dьbe) Dəjne
mьnə, əz tьme əbabəti xoəda bьkьm, ja
mьn mьjakəta ysa mьra gotne, lomak əz
kьgьmə kocək, şandьmə ru érda, əz nьka-
gьm gotna wan nəkьm, əz gərəke zaf xəbər

nəbьm, zaf zi şanəbьm. Əz notla əlsane sər rəş nиньm. Wəki əz ysa bьkьn mьl-jakəte mьn l mьn hersdьn dora mьn dьcьn. Əz şkəstimə, əz şьkьrdarьm z xoə-de xoə.

Mhc.—Kocəke xoəde, tə dьgot əzə təra roke bezьm, cəwa ty buj kocək. Əz nьha valamə, kəsək vandara tynə, təzi dyəje xoə kьrьnə, wərə mьra bezə cəwa xoəda ty kьri kocək? cəwa buj kocək?

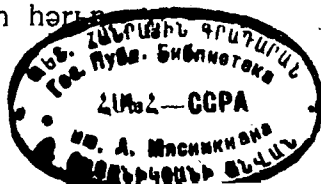
Қосəк.—Ja bəni əisan, əze təra bezьm, həma ty gərəke kəsəkira nevezi, mьljakəte mьn, we dora mьn hərьn, (dəste xoə bərb xoəde dьrez dьkə dьbe) ja rəbi ty mьn gynəkar həsav nəki, wəki əz van gьlja, vi mərira bьkьm (dəst pe dьkə dьbe): „əzi bist penç salı bum, çahı bum, mьn xer şəre dьnjaje hьla nəkьrьbu, sьbe həta əvare dьcumə xoəra nav zьnara dyəa dьkьr, çarəke əz cuma dur nava geli, nьškeva dy „məcə-tyr“ mьra got:—tьme ty gərəke bəj nav mə, mьra xəbər dьdan. Çarəke zi mьl-jakətəki əz xoəra bьrьm sare cjakl dьnim, gotə mьn,—l vra runi, wəxtəke mьn cəve xoə vəkьr kəsə tynə, bəre xoə həvraz dьkə

дъбе, ја бинаја сава төва ёјанә, ту хьшинја
мурл гыдари, ту мьра ту гына нәбини, әз ви
әвдирә дьбен ван гыља готьна, је тө з
мьра кьр и ани сәре мьн. Çарәкези һатә
хоәwnа мьн, каләки ру спj-һат дәсте хоә
да сәре мьн гот: „ту гәрәке тәрка дьне
бьдi, әз сь дьбезмә тө, ту гәрәке гыра
мьн бьки вьр ва тује бьзанви сь һәјә ру
ёрде, сь дьрәwьмә l дьнјaje ншқева з хәwне
rabumә сәр хоә, кәсә тьнә, нә мәри, нә
кал, кәсәк дора мьн тьнә. З we роze шун-
да, тьме мьлјакәт дьһатьн дора мьн, мә-
wьze зјарәти данин з мьра мьн дьхар, әw-
бу хоарна мьн се çар мәһа. Әз çара
wanра дьфьгьт, дьсьт хәбәр дьдьт. Çава
әз дьсьтә geli, нав баçа, тенә дора мьн
әз wanра хәбәрдьдьт бина мьн ван
дәрдькәвә (Mһо çave хоә вәкьрјә, дөвә
хоә һәвәки зәв кьрјә zur бујә le дьнерә). А wa
әз бumә косәк, хоарна мьн мәwьз бу, кьн-
çe мьн zi әва льbase һанә з poste рәze
кьвјә, әва льbasa мьлјакәта мьра ани, (pos-
ti çәmәki хьрçьке данә çәm vi данјә) тьлја
хоә дьрезl алје хьрçькeda дькә ншан дь-
дәда. Әз b ve льbase 6 sala рәј wan

мылжакәта гәрјамә. Әва зи морја батънјә
мылжакәта мыра ани, әз ле дьнәгьм (нишан
дьде, рае дькә дьдә әнја хоә, дьдә Mho
зи, Mho рае дькә дьдә әнја хоә, косәк
морје диса дькә хурцьке, дәри ле дьгрә).
Әва хурча һьна ту дьбини, әв хурч зи
мылжакәта секьрјә б дәсте хоә мыра
анинә.

Mho.—Cok дьдә бәр хурцьке, рае дькә сәре хоә
I бәр датинә.

Косәк.—Dәste хоә пәби дьди ve хурче... wәki
tu дәste хоә бьдедaj, дәste тәјә бькьшп
бьвнә qоңцьк, mala тәзи we xrab бьба
(сәре хоә һәвраз дкә qәstika бьн leva дya дь-
кә) раше хурцьке дьда aliki дьбе—ja рәби tu
ve хурче нәки дәste әisane сәр рәш. Gәләк sal
әз дьнјaje гәрјам, rozәke мылжакәте мәзп
gotә мын һәрә mala vi мәрьви, мынзи гура
wan кьг, hatmә mala тө. Wәxte мылжакәта әз
шәндмә mala тө, z мыра gotьн:—gәrәke
tu z wьr çikida пәci һәта әм ten. Kocәkja
мын zi wa bu, wa рәбе әләме мылжакәт I
мын dihar кьрп, косәки zi da мын, әз zi
mala тәда hivja мылжакәта сәкьнимә, we
ben мын бьвп һәгьнә

Mho.—(te dæste wi paç dьkə dьbe) ty z  zmana hati mal ava. Pe pare t  l qarje mьnv  rьsqe mьnv , xo de m  b r nьfusa t x  koc k, q n e xo de. Dьnja xrab buj , ve dëme, h mu k s nav  koc k,  isan xrab buj  gyn kar buj .

Кос k.—(b r xo da dьk n  dьbe) ty сь dьpьrsi, сь kare t  wan gьlja k tje gyn kare xo de, ty kare t  pe n k tj . N x e  zmana h j  l  rda, t v d ste xo dej , t  bhistj , ty zani?

Mho.— z сь zanьm, ma dora wan gьlja bьzanьm.

Кос k.—H r  gyn kar, h r , сь kare t  wan gьlja k tj , сьma xo ra gyna qazan  dьki, ja binaja eava ty m  gyn kara bьb x ini pьt -pьt  wij  dy a dьk , w xte  wi ysa dy a dьkьr Mho d rdьk v  dьс 

SьF TE SьSJA.

Кос k.—(T nej  xw  xoa xo ra x b r dьd ) rak  koc kja mьn rьnd dьс , сьm ta m zi z mьn bawardьk , mьl ti kor  p r n  rьnd zi dьdьn  mьn. Z wan m rje koraz mьn xo ra h zar manat topkьr

кыгә хурҕ кахоә-зјарәти. Ныла әв шыле мьн
нызаньн, лома з мьн бавар дыкьн. Нава
ды һәвтјада һәзар манат кә карә қазан-
чкә, рәрәнә гьндьн. Нәма ныла гәлә тьшт
һәнә, әз хоәра һьн бьхариньм, һьнзи бь-
дызьм (те незики стер дәсте хоә дыкә дәве
тера бьн ньвинада дәрдыхә хьшре и zer-
zive wan) дыбе әвзи пакә, дыбезә дыкә
хурҕка хоә, зузика дәри ле дыгрә бәре хоә
дыдә хурҕька хоә дыбе: --hur mure xasi
dәlal текәвә хурҕка зјарәти торвә ныла ва-
на, дәрәве мьн әшкәла нәкыгьнә.

СЫҒӘТЕ САРА.

Мһо.—Те һындур ле һәма вәхте дәнге лынге
мәрја бәр дери те кочәк қәстика диса дәст
дыәа дыкә дыбе... ја нүра шәмс, ту гыне
мьн әвди, мьн гынә карі бьбәхшһни, әз
һесирә тәмә.

Мһо. Сәва з дәрда һат кәтә һындур дыбе:—ја
кочәке хөде ныла ту дыәа дыкә? бәсә, һә-
рә нав зәвја, мерга, сһмана хоәра ләзәке
бьдгәрә бәкһ бһна тә дәркәвә.

Кочәк.—Ја мрһде хөде... рева кылфәт рәсти мьн
тен, әз нькарьн вәра дәрбазьм, гәрәке
сәве мьн қә кылфәт нәкәвә, мьра гынәжә.

Mho. — Сәуә? ту пькәри?..

Қосәк. — Мылжәкәтә тәми дајә мын гәрәкә сәвә мын, қә кылфәт нәкәвә... Wәki хера хоә дәзмала сәр дәсте хоә бьди мын, әзе хера тә бьдмә бәр сәвә хоә дәрбазьым, һәгьм хоәра лазәкә бьгәгьм (ја рәби бә гьнә-карибә).

Mho. — Le wәki зьн mala мыда һәбуна тәје сәуә бькра?..

Қосәк. — Mala тә һәгәма мынә-мала мынә, wәki һәбуја заф рак дьбу. Wәki тьнә әуәи әмге хоәдаје мынә.

Mho. — Bave қосәк, һанә дәзмала мын хера мын з тәра (дәзмала хоә дәрдыхә дьдә қосәк).

Қосәк. Dәзмалә зә дьстинә дьбә: — хера тә, хера Ale гәлибә хоәда хера тә қәбулбькә. (Zә дьстинә дькә сәуә хоә дәрдыкәвә дьсә).

СЬФӘТЕ ПЕНҘА.

Mho. — Tәne һындьг дапә, хоәра хәбәрдыдә дьбә: — Bavo мәри мылжәкәтә, қә һәһелә сәвә wi зьнази қәвә, дәзmal з мын стәнд бәлki қә зьна пәвинә, wәлә әв мылжәкәтә, ре парә тә сәр сәвә мынә, һәв бәвә мынә ја қәңсә

xoəde, bəlki əm bər dyəaje təkəvɲn—bər
ɲfusa .təkəvɲn.

SFƏTE ŞƏŞA.

Həso—(dəri vəd̄kə d̄nərə Mho tene run̄ştjə
h̄ya şemike dərbaz nəbuje d̄be) səlam
ələk̄m Mho...

Mho.— Ələk̄m məsəlam sər cava, sər sərə,
wərə, wərə hyndyr.

Həso.— Əz hat̄mə çəm tə t̄ştəki, wəki tyje qə-
dre m̄n b̄gri əze bem (I bər deri d̄sə-
k̄nə naje hyndyr).

Mho.— Tyje b̄di xatre xoəde beji hyndyr, wərə
bezə, wəki s̄ çəm m̄n həvə, əze qədre
tə nəgr̄m?..

Həso.— (te hyndyr d̄be) Mho çan, m̄n işəv
xəwnək ditjə.

Mho.— Xoəde b̄də ja b xer., wərə bezə, cje?..

Həso.— B̄ra əw cijə ty bezə, rastə?..

Mho.— S̄jə? Dər̄həqa kyre m̄ni be oçaqda
d̄bezi, wəki h̄nd̄k məbu bəri wi bələn-
gazida z mal dər̄x̄sta

Həso.— Na m̄n b̄histjə jək hatjə mala tə,
sir̄oka d̄be, gəlo karə xowna m̄n şro
b̄kə, jan na?

Mho.—Həjran sь cirok...

Həso.—Le ciroka navezə cјə mətəloka dьbe?

Mho.—Na... na...

Həso.—Həjran le cјə? sь təvəjə dəwrešə?

Mho.—(dьkənə dьbe) həjran sьma gyna xoəra qazanç dьki Həso-çan. Runi... runi sьka bezə, tə sь xəwn djə.

Həso.—(rudni dьbe) na nabəzьm, hətə əz nь-zanbьm əw karə xəwna mьp sro bьkə jan na?

Mho.—Сь dьbezi?.. ty qə haz dьnjaje tynəji?.. əv məri mьjakətə—mьjakət. Nьfusa l wi qə l kəsəki tynə, əw zanə sь l ru érde həjə, sь l bьn érde həjə, sьbe hətə əvare mьjakətəra dьgərə, xəbər dьdə xəwn l bər wi cјə...

Həso.—Əz sь zanьm həjran, həzar gьli gotьna rəj dьkьn, ze xəbər dьdьn.

Mho.—Həso-çan z mərje rak tьme xəbər dьdьn tə sьma əmre xoəda hьndьk əw çinar mə ditynə?.. Əva xoə nə mərje... kocək—kocək...

Həso.—Wəki ysənə xoəde mə bər nьfusa wixə be mьjakətə da...

Mho.—Lo z mьjakəta zi hьla zedəjə.

Həso.—Хоə nə notla məlla şexe gynde mə dəre-
winьп.

Mho.—Сь şex, сь məlla karə notla wi ərды əz-
man byzanvə.

Həso.—Le kane... l kyjə?..

Mho.—Cu dəva (l bər deri dənge hatьna lənge
mərja te) əva əz dьbemə wə hat. Rabə pja
bьsəkьп (dьbezə Həso).

SЬFƏTE HƏVTA.

Mho u Həso rabunə pja səkьninə,

Қосəк.—(dərda te dьbe) Ja binaja əava əz gy-
nəkarьm l bər dərgaje tə—bərə хоə wan-
da dьkə dьnerə hərd zi səkьninə, dьbe sə-
lam l əlekьm (Mho u Həso dьben:—əlekьm
məssəlam dьсьп dəste wi pac dькьп)

Қосəк dьve bezьп сь həjə l qьnjate
dьle wəda, сь l tə qəwьmjə, ty hati сəп
тьп.

Mho u Həso.—Cave dəvdy dьnerьп əçemaj dь-
minьп-hedika həvra dьben əva сəwa zanə.

Mho.—Bave kocəк əva mərja hatjə ditьna tə,
şyxle wi l tə həjə.

Қосəк.—(hedika rudni dəst pьrs—pьrsjara dьkə)
Bezə ська qə сь həjə, сь tьnə.

Həso. — Əz hatmə bər nıfusa tə.

Qocək. — Bezə cəka cəma hatı..

Həso. — Ve səhətə əz tərə bezəm xəlifə çan.

Mho. — Kyro tərə gynəjə, məve xəlifə, be bave qocək.

Həso. — (dəbe) Bave qocək mən xəwnək ditjə..

Qocək — Xoəde bəde ja b xer (paşe bər levada dəkənə dəbe) izna mere diwana... b həkme mələke xoə, əze. şyro bəkm... bez cəka tə cə ditjə.

Həso. — İşəv xəwneda, qizəke əz bərmə nav baq-baqcəki, z darəke sevək zəkər da mən go ve seve blinkə, le xəwneda zare mən məcəqibu, dəle mən havizi seve bu mən sev avitə dəve xoə, xənci we, əz və xəwneda kətmə nav bahrəkə məzən dəxənpə-qim, mən kərə gazi həwar—həwar, kəsək həwara mən nəhat, rabumə sər xoə mən le nəheri, ne bahr nə sev u nə zən.

Qocək, — (rudni pəştə xoə dəde wana, dəkə pətə pət, sərə xoə dəbe tinə, sər təzbjada dənerə, dəste xoə həvraz dərez dəkə, bawışk teneda, dəbe:—ja diwana mere nəditi. Həso! xoəwnə tə zaf xəwnəkə pışə.

əw xəwna tə ditjə, əw zьna hatjə xəwna
tə əw zьn Cara pira fatə, əw hatьbu, tə
bavə bahre tu бьхəньqi, həma pakə ty z
bahre хьlaz buj. Сыкə хунə l peşja təjə,
ty gərəke, qyrbanəke şərzeki бьdi kəcəka
şex məlla paşe kəsiba. Wəki ty qyrbane
nədi, tyje zjane kəvi (kəcək dьbe) ja mere
diwana həq, dəste xoə dьbə surəte xoə,
Mho Həso zi dəste xoə surəte xoə datinьn
Də rabьn ьdi z mьn durkəvьn hərьn, mьl-
jakəte mьn hьznakьr zaf əvde sər rəş
çьm mьn runin hərьn—hərьn dəst qurba-
ana бьkə хera бьdə, para kəcəke notla
mьn bir nəkьn.

Həso.—Le nьfusa tə l tə zedə buj, xoəde mə
bər nьfusa təхə, han təra 5 manata.

Kəcək.—Əisane sər rəş nьfusa mьn binaja ca-
va rəbe ələme dajə mьn, cьma gyna dьki
ty we gotna tə nьfusa mьne zədəbə?

Həso.—Lьnge tə sər çave mьn həv baye mьn-
və, wəki ty lьnge xoəj bьnbarək bej mala
mьn, kyre mьni nəxoəşə, həqe təzi sər vi
cave mьn (dəste xoə dьdə sər cave xoə),

Mho.—Əm hərьn bave kəcək. malə nəzikə.

Қосөк.—Бывае әме һәгьн, ле һәма кылфәте
male з mal дәрхьн, бьра саве мьн wan
ләкәвә (қосөк уса дьбе, реҗе дәрдыкәвә
дысә).

Мһо.—(Мһо з Нәсора дьбе) әви пәј гьзјә, кьвүҗә
зјарәтјә-зјарәтјә.

Нәсо.—(Нәсо з Мһо га дьбе) җаньт сь зјарәт,
әва мьлјакәтә Мһо җан (уса дьбен пәј қо-
сөк дәрдыкәвьн дысьн).

ПӘРДӘ.

Дәрәҗа дыда

Disa xan mane Mhojә.

Җндә.—Тәне l male (хоә хоәра хәбәрдыдә)

СҖФӘТЕ ЈӘКЕ.

Җндә.—Һәјран әв сь мәрйкә вьрәкә рasti мә
һатјә, бе тәрбәт феle wizi нәтәмьзьн, mala
мәда кәваникә бәләнгаз һәбу, әвзи дәр-
кәт сь, рује wi нәфәнци да, һур мурә тәра
мәда тәв дәрхьст бьр. Ваве мьне безә,
тә бьр. Әз қә пьзаньт сь безмә баве
хоә, әз дьбем баво wәлә, бьлә әв дәрәва

дѣкѣ, һѣма бавѣ мѣн бавѣр накѣ. Эз дѣбѣм, бавѣ мѣн, з мѣн дѣхѣждѣ, хѣбѣр нѣдѣм зи навѣ, эз қѣ нѣзам сѣва бѣкѣм һѣјран, вѣкѣты хоѣје we қѣвѣтеји һѣрѣ хоѣ-ра хѣзнѣкѣ дѣрхѣ, тѣ хѣрѣ з mala мѣ, ty буј хѣта, ѣди dost дѣзмѣн зи I мѣ дѣкѣ-нѣн. Bave мѣн дѣнге хоѣ накѣ, tyzi be namusi з mala мѣ дѣрнакѣви... ty бѣсѣк эзе ојнѣкѣ ysa binmѣ сѣре тѣ, дѣрѣве тѣ I мѣјданѣ хѣм ty бѣрѣви нѣрѣви кѣвѣкѣ тѣра нѣгѣзын. Нѣгѣр ty қѣсѣкѣкѣ рasti, мѣқѣр-ми, tyje бѣзанви, jane на эзе тѣ темѣ ојин раѣе з вѣр дѣрхѣм. Бѣсѣк эзе нѣһа һѣ-рѣм бѣзмѣ бавѣ хоѣ, бѣра бавѣ мѣн be дѣзѣкава dina хоѣ бѣдѣ мѣн кѣсѣк тѣв бѣвинѣ (дѣрдѣкѣвѣ дѣсѣ).

СѢФѢТЕ ДУДА.

Ҷndo u Mho.

Ҷndo.—(дѣрдѣкѣвѣ I бѣр дѣри рasti бавѣ те вѣд-гѣрѣ мал). Bavo эз тѣра дѣбѣм wi қѣсѣкѣ дѣрѣвин з mala мѣ дѣрхѣ.

Mho.—Кѣрвѣ, lao кѣрвѣ... ақѣле тѣ нагѣзѣ гѣли gotna.

Çndo. — Bavo əzi komsomolym tyn xoəndjə əz gylı gotna zanym, əz zanym əisanət z təbiətejə, gylı gotne wan şex məlla qocəka təv dərəwə... tə nəbhıstjə dycə sər kanje cə tinə sərə qız buka. Çinar təv mə dəkəpın, dypen əm cəma wi dərəwini mala xoda xoəjdəpın.

Mho. — Bəsə... ıdı dənge xoə nəkə, ty cə zani hun xoəde nahəbinın..

Çndo. — Cəwa əz nyzanym, həro cəwa z mala mə dərəkəvə, bərə xoə duz dıdə kənje dycə qız buka wedərə dıtərsinə. İrozi pəj buka Kələş kətəbu, əw bələngaz zrav qə-tandı kərbu, əwezi kərbu qizə-qiz, xəlqə bhıstəbu sər dənge weda hatəbun, qocək zi rəvıbu xoə diware mala məda avıtbu xylaz bəbu,.. dər xə həjran bəra z wan dərə rədbə... durkəwə.

Mho. Cə dıbezi?..

Çndo. — Cə bezym... əw çina dıbə qocək, çina zi dızje dıkə, xıravje dkə. Wələ əve mə roke qəzjake xə, əv nə məriki təmzə— Bavo nə axır tyn xoəndjə əz komsomolym, əz gylı gotna zanym, ty cəma gıra

мын накі.,, нэ эв дэрэва дыкэ, эвэ тэвэ
дэрэвиньн.

Mho.—Lao тэ хоэнджэ... сьма хоэндьнеда нэ-
visinə, қосөк дэрэва дыкьн?

Çndo.—Soze rastje, эв мэри дэрэвинə, мэрје
тэреқ тэвзи дэрэва дкьн сэрэ хоə хоəждь-
кьн... Bavo wəki қосөкə rastьн, бьра һə-
гьн хоəра хəзнəке дəрхьн бухьн бьдьн
бьстиньн. Wəki дэрэва nakə le mala мэдə
сь дыкэ, кəсə бəр mala мə тьнə, we roke,
hurmure мə топкə alikida һəрə тьје сь
бьки. Zanə ть мəриki дыsaxi, je харандьнеји,
loma, te malə мə. We mala мəзи һə-
рамкə. Iro komsomole һəvale мын зи мыра
дыготьн, эв кьјə hatjə mala wə... Dərxə
быра һəрə һəјran.

Mho.—Ja rəbi əz səwa бькьм, lao wəki ть сə-
рəке дыне зи basa wi бəлəngazi бьки гəрə-
ке əz тə z mal дəрхьм, нə ть кьре мын,
нə əz bave тə, aqьl сэрэ тəдə тьнə.

Çndo.—Bavo aqьl, сэрэ мыда һəјə, əm komso-
mol һəтə сəve хоə нəбиньн jane нəбһen
тыçari naveзьн. Gava дыне lskoje Kalo ды-
got əze шыkatькьм, эв dine mala wəдə
һəрə te kanje кьlfət дытьрсинə. Bavo əwzi

aliki... сьма ты қә зе парьси қосәк блета
тә һәјә јән на?..

Mho.—Lao we bylete ky binә, we çәm myja-
kәte һәwa binә, јan çәm çьna binә... ça-
rәkә дьне гьје уса мьра нәби дьбезі...
Çinared мә, huki дькьнә мuki... Ga radь-
кьп гольке l рәј дьхьп, һьла ты гьп һәди
çinara... дәрқәвә һәрә з ваһдәра.

Çndo.—Bavo әз ньзаньм... Сәwa дьки бькә,
vi дәрәwini з mala мә дәрхә, хәлq дәрә-
wa пакә.

Mho.—Dә rabә... һәрә...

Çndo.—Әз kyda һәрьм, бьра әw з mala мә
дәрқәвә.

Mho.—Lao сьма рәј wi hesire хоәде қәти, ty
taki тәнеји сьма нььре wi tini хоә, тә зе
херә, pari nane мә хера de bave мә ду-
хә, сь з мә кьрјә; ty тьштәки fam naki.

Çndo.—Bavo әз һәmu тьшти fam дькьм заньм.
Сьма ты қә paci nav гьнд, çarәке һәрә
nav сьмәте тьје һәmu гьља бьзанvi.

Mho.—Әз сь һәрмә nav гьнд, nav гьнда сь
һәјә, әз нә нотла тәмә һәрә һәрмә nav
гьнд çаһь çуһьле гьндра wаn бәста бь-
дәрьм.

Çndo.—Bra gotna təvə bavo, tyje paşe bəbini
cəka əz rast dəbem jan na. (Çndo ysa
dəbe dərdəqəvə dəcə dərvə).

SƏFƏTE SƏSJA.

Mho u tənəjə.

Mho.—(sərə xoə bərzer kərjə dıyürmiş dəbe
xoəra dəbe) Əz kətəmə xətaje həj-
ran; kyərəki merəv həvə, əw zi be oçaxbə
be dəwlətjə... Lao basa xəbəre əz gura tə
bəkəm, ke ditjə qocək dərəwa bəkən, mən
qə əmre xoəda nə bəhistjə... Qə tətə aq-
le məda runani tən dərəwə... Çahyle nəha
nə qocəka dəhəbinən, nə xoəde dəhəbinən,
nəzi məzne xoə nazdəkən, dəben tən də-
rəwə... Gələka məra dəgot, kyre xə bəde
xoəndəne, we bəxunə keritə be, mən
nəha dəjə xoəndəne (hers dəbe), bər mən
xəbər dədə... aх...ах... qocəka zi qəbul nakə.
zaf bəkə əze wi z mal dərxəm, əz nəka-
rəm xoə bər qocək gynəkar kəm.

SƏFƏTE CARA.

Qocək Mho.

Qocək.—(bər xoəda dyəa dəkə deri vədkə te
hyndyr dəbe) Ja rəbe ələme, ja bədy

Həsən çəbri həsən, ja mələk şixəşən, ja
şixri çən mire çəna.

Mho.—Dəste xoə bəynd dəkə, paşe cok dədə
ərde kyndi ərde dəbə, radbə te dəste ko-
cək paс dəkə dədə ənja xoə; gələ dəre-
winno izna xoəde zare wə zəke wəda-
hərə.

Qocək.—(wəxte Mho ysa got, qocək te dərxbst
k ze xəbərdanə got) сь bujə əvde xoəde,
ke сь gotjə... tьštaki nakə... qocək İbra-
him zi gələk bələngazi dit axrje cu çəm
binaja cava—əz zi bər dəstje wimə, bьra
qury bьrdana pəj mьn gьlikьn əz zanyьn,
əwe xoə xa sər bəla xoə vəbьn.

Mho.—Qə tьštə tynə... təva əjanə əz сь be-
zьm... qocəke xoəde ty kьnçe xəə njexi?
əz bьdmə şuşьne, İbase tə dьzonьn.

Qocək.—Na... na mride şixadi, əz kьnçe xoə
qə nadmə dəste əvda şuşьne... mьrazi
wanrazi gynəjə .. ax... ax...

Mho.—Ty bər xoə nəkəv, dьle xoə təng məkə;
əze wa həryьm fravine bьdmə hazьkьrne,
əz zi bьrcimə, tyzi nyha bьrciji.

Қосәк.—Нәре хоәде қомәка тәрәвә, қарје тәрәвә, дәwlәта тәрәвә... Нәре гошәки пак букут қәликә гүнд сәкә. (Мһо дәрәкәвә дьсә).

СЫҒӘТЕ ПЕНҘА.

Қосәк тәнејә.

Қосәк.—(сәва Мһо з мал дәркәт дора хоә дь-
нерә кәсә тунә дьбе) wәлә әви пакә, ле
бықьтје куре wi хоәндјә занә әз дәрәва
дькьм, әw zi мьн вәнагәрә... Ах хоәзыл
хоәндьн қә тунәбја... Wәки әw комсос, ol з
тунәбuna hale мә қосәка, мәлла, шәха, бәга
we zaf гүндбја. Na әзе уса бькьм Мһо бәри
куре хоәдә... (һәвәки дьсәкьна бәрбь ster
te дәсте хоә дькә тере, қьмбәрәкә зив ze
дьдьзә дькә хурҗька хоә)... Wәлә vana
ьdi дәрәве мьн zi һәсјанә, гәрәке әз з
вьга һәрмә çiki дьне... (вәдгәрә те бәр
хурҗька хоә дьсәкьнә хоә хоә хоәра дьбе)
хурҗька мьнә дәләл (дәсте хоә бәрбь хурҗь-
ке дьрез дькә дьбе) wәлә мьн ty кьри хур-
җәкә батьни, әз бь pe тә сәре хоә хоәјдь-
кьм, pe тә әз хәлде дьхариньм рәра top
дькьм. Мьн һыла, ty тьзи зег нәкьри ле

һындькта, әзе тә тьз ыкм, раҫе әзе хоәра
кеф ыкым (һыла әв ғыл дәве қосәк дань.
дәнге дәре раҫын һат, қосәк кәрбу.

Ҷndo.—һыһери һави нә л малә дәркәт си, (қыңҫе
зына хоәкыг төмәзи кырэ сәр сәве хоә
бу нотла қизәке һаве хоәра гот һатә
һундыг).

Ҷndo.—(қыңҫе зына ле, дәрда һат дьбе) ки
малә?

Қосәк.—(дәсте хоә дьдә бәр сәве хоә бәлки
зыныке нәвинә дьбе) һа... Л ыг тунә.

Ҷndo.—(дьбе) Сьма ты сьфәте хоә з мьн сәрә
дыки—вәдшері, әз заньм ты һәму тьҫта за-
ни (бәрбь қосәк те дәсте қосәк рас дькә).

Қосәк.—Ты кји?, қизи һан бүки әвда хоәде?

Ҷndo.—Әз рьзмәһә һе маләһә, мәрә мьн
мырјә, әзә һимә.

Қосәк.—Һә хоәде, һә мәрә диһан сьһә, қулли
хләйқ л Әһә...

Ҷndo.—Әз зьһәһә сьһә һьзаньм, мырә хә-
бәрдә зһәһә кырманҫи... ах... әзә сә һе
бәхтьм.

Қосәк.—Қизка дәләл, әз дуәә дькым бәлки, бәх-
тәки ынд л тә вәбә. Вез ська ты сьһә һә-
ти сәһ мьн? ҫәһһ нәкә.

Ҷудо:—Bave қосәк wәлә әз зи һатъмә Ҷәм. тә
belki ty бәхтәки гәнд I мән вәки, әзә би-
мә, тәрә Ҷанъм.

Қосәк:—Әзе бәхтәки гәнд вәкъм, әзе дәрҗе
бәхте тәј I тә дадане вәкъм, le гәрәке ty
мъра раст беј, zuda mere тә cuјә ra-
mәte?

Ҷудо:—Na әзә бука 6 мөһа bum mere мән
мър, әва salәкә әзә be меръм.

Қосәк.—Dуşyрmiş nәvә, izna хоәде-мълјакәтед
мән, мерәки дьне расти тәје be, tyje ze
һьз бьки?

Ҷудо:—Le әзе ze һьзнәкъм, әз мера заf һьз-
дъкъм, дә zu бәхтәки I мән вәкә.

Қосәк.—(zur дьбә le дьнера, сәре хоә дьһәзи-
нә дьбе) әре-әре әз занъм дьле тә zuda
mera дyxазә, tyje һьла notla kylilkә keјi;
Дьле тә notla агьрәки гьр дьşхүлә.—Агре
дьле тәј заfi гьрә (қосәк бәре хоә бәр бь
Ҷьмәте дькә дьбе: сь қьзмәтәки гьндә..
Wәки мән бькарбја.. Сь зьпәкә бәдәwә.
(раҶе бербь зьпьке те дьбе) сав бәләка
гьнд әзе хоә қьрбана бәхте тәкъм, әзе
бәхте тә бьдмә вәкьрне.

Ҷудо.— Өз бəхте тəдари, тује кəнге бəхте мьн
вəки... дьле мьн дьшəwytə.

Қосəк.— Өз заньм дьле тə дьшəwytə (бəрбь
зьпькə те дьве) бəдəwə мьн, сəве мьн.

Ҷудо.— Ле тује кəнге агьре дьле мьн дəрман
бьки, əз нькарьм ьди бе мер.

Қосəк.— Өре-əре ьди бе мер нькари əз... əз за
пьм... ах... дора хоə дьнерə (дьбе) əз...
заньм (те дəсте хоə дьдə сəр мьле we)
əз... заньм.

Ҷудо.— (qəstika) Ах., ле əз сəwə бькьм.

Қосəк.— Сьма... əз зи карьм.. wəки əз тə һьз
бькьм тузи we бьви қосəк, (хоə хоа хоəра
дьбе) wələ əвə реванə, (бəрбь зьпькə те
дьбе) са гьндə, са дəлалə, хоəде мьн qyr-
bana we бəзнекə, (дəст дəве сəна we
һьдьбьрə).

Ҷудо.— (дьбе) Вьсəк, дəнге мəрја тə бəр дері.

Қосəк.— Zuzka дəст dyəa дькə (бьн levada
дькə рьтə-рьт).

Ҷудо.— Вəхте мьра зи dyəke бькə.

Қосəк.— Өз з тəра бəхьм, dyəa тəра сьранə.

Ҷудо.— Вəсə dyəa бькə һəјфа мьн I тə те

Қосəк.— Ньз кьгьн зи з хоəде данə. nyha əз тə
һьз дькьм һəбуба дьле тə фьрјə дьле

мын ньзам ту эи мын һыз дьки жан на?

Mho:—(Mho хоә дајә рьз дери дина wi
Ҷndoјә, дьнерә сәва әв Қосәке дәрәwin
ньзанә Ҷndo мерә, лејә дәст бавезеда, дари
дәсте Mho дајә дәсте хоәда дьтәqlinә, ньсә-
ньса wijә сәре хоә дьбә тинә дәсте хоә l
сoka хоә дьхә).

Ҷndo.—Ах.. Wәлә әз эи тә һыз дькьм le ньзаньм
сәва бькьм, гунә ninә?

Қосәк.—Wәрә сәр һәқиқәте, ту нә гунәјә роза
qjamәте.

Ҷnd.o—Wәki нә гунәвә әзе... (кәр дьбә)... әз
дьтрьсьм... нә гунәјә?

Қосәк.—Na..na..., сьма гунәјә—һьзкьгьн һә-
buba дьла з хоәdedанә, сь гунә?.. гунә
tynә.

Ҷndo.—Wәki ту мын һыз дьки, қьламәке мыра
bezә, бәki дьле мын рәһәтбә.

Қосәк:—Qә soze тә әрде дьхьм (дәст дькә рә-
langa хоә дьstre):

Әман... әман!.. әман... әман!..

Qәmәre gәli gynde

Le le le mә rьhanә

Van rьhanә..

Talә bәxte мын тәра

Isal z perä le le le
Kyliä danə
Əman bavo dərə
Van qyməra...

Косәк.—Wərə əz bemə ryje tə xoəde mьn
qyrbana bəzna təkə.

Çndo.—Na... dьle mьn hərəşjə kьlaməkə dьn zi
bezə.

Косәк.—Кьlaməkə dьn zi—Dəs̄tre dьkə dьve:

Zьna bije le zьna bije
Dərde dьla le mərəqlie
Surət sora mьn gəstie
Zьna ble le zьna bie
Dərde dьla le mərəqlie
Surət sora mьn gəstie
Zьna bie le zьna ble
Mrəz kьra le gərie
Dərde dьla mərəqlie
Surət sora mьn gəstie
(Ysa dьbe bər bь Çndo te.)

Çndo.—(dьbe) Tyje cь bьdi mьn wəki əz z tə
hьz bьkьm.

Косәк.—Əze gələ pərə bьdmə tə, zer ziv bьd-
mə tə, gərəke vəşeri kəsək nəvinə (kосәк

dəst dьkə xyrçьka xoə pəra dərđьxə) han
təra dy zera də wəre.

Çndo:— Na na əv hьndьkə...

Қосәк. — Қьmbəra zivə z təra wan dьzjə, dər-
dьxə z xyrçьke dьdə Çndo dьbe, vəşerə kəsək
bra nəbinə... Қосәк vədgərə bərbь xyrçь-
ka xoə dьсə bəlki disa hur-mur dərxə bьdə
Çndo.

Çndo.— (pьšta қосәке teda zuzka təməzje sər
cave xoə vədьkə davezə, dəst dьkə qьrьka
Қосәк) dərəwinə, dьzək, mьn zuda zanьbu
ty dərəwa dьki, əz zanьm hun mə dьxa-
pіньп, əva hur-mure keјə te dьzjə, kьrjə
xyrça xoə?

Қосәк.— Həwar — həwar əvi əz kьştьm (dьkə
gazi):

Çndo.— Əz merьm... merьm, nə zьnьm қорәке
vьrəki dərəwin, tyje kyda z dəste mьn
xlaz bi, wə dьnja hərəmkьr. Bavo zu
wəгьsəki binə, əm vi қорәki gьredьn,
mьn dьgo əw mə dьxapine tə bawər nə-
dьkьr.

Қосәк.— Қәtјə ərde тыrsana dəst cok le dьr-
сьfьп.

Mho.—Lao mьn dit, mьn tєv cave xoє dit, bь-
gyr єm gyredьn bavenє tєwle, єm hєqe
wi benє dєr, єwi mala mє talan kьrjє,
(Mho dьgize darєki ledьxє, tu dьkє sєr
cave wi) bьkьsin єrdera, bьkьsin... bьkьsin...

Косєк.—Єz bєxte wєdamє, mьn kьrjє hun
mєkьn.

Їndo-Mho.—(hєvra) kєrvє kopєke dєrєwin, ty
hinbujl mє bьxapini єrdera kaь dьkьn dь-
bьn z hyndyr dєrdьxьn kylma, dara, phina
le dьxьn.

SЬFƏTE ҶƏҶA

Їndo Mho tene hyndyrdanьn

Їndo.—Bavo, nє mьn tєra dьgot єw mє dx-
pinє, єw dєrєwa dьkє...

Mho.—(dєste xoє l coka xoє dьxє dьbe) Əre...
єre... lao, mьn gyra tє nєdьkьr; wi mala
mє hьndьk mabu xrav bьkra tєv bьdzja
xoєra bьbra.

Їndo.—Nє mьn hєro tєra dьgot: bavo єz kom-
somolьm, mьn xoєndjє, єz zanьm єw kє-
cєk, mєllє Ҷєx mє dьxapinьn... tє mьra dьgo:-

hun komsomolə be xoədenə, tə qə gyrə
mьn nəđьkьr, tə sərda əz z mal dərđь-
хьstьm. Nə mьn cənd çara təra got, mьn
xoəndjə éisan z təbiəate ce bujə—əm kom-
somol zanьn dьneda cь həjə tə dьgo na.

Mho.—(səre xoə dьhəzine dьbe) Əre... əre..
lao, hesьr z cava te, wələ əz zi xoə kom-
somol bnvisьm, wələ komsomolə rakьn..
(hьla gьli dəve wanda Həso dərda te).

Həso.—(dьkə gazi) kane... kane... (hьlkə-hьlk
ze te) kyda cu? l kyjə? wi-wi, kyre mьn
da kyştьne.

Çndo. Cəwa?..

Mho.—Cь bujə..? cьjə?..

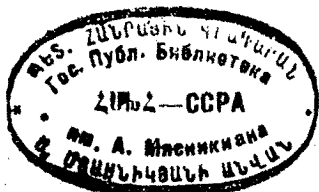
Həso.—Kyre mьn mьr... heza mьr... aх.. aх..
dhəzə dəste xoə dьdə bər cəve xoə dь-
gri.

Çndo.—Ty arxainvə əm zi həqe wi hatnə dər,
mə gьre dajə avitjə təwle, əme nьha
poste wi bьgrun... Wəгьn... Wəгьn... əm
həгьn.

Hun gərəke qə z wan kocəka, şex,
məlla bawar nəkьn; əw mə dьхариньн bo-
na қара xoə, bona çəva xoə. Əw nahe-

Լն Էմ ԲԻՒԻՒՆ ԵՄԻԿ ՄԵՂԵ ՆԵՒՈԵՆԴԻ ՈՒՒ-
ԼԱ ԵՂ, ԲԱՎԵ ՄԻՆ Զ ՎԱՆ ԲԱՎԱՐ ԴԵՂՆ... ԼՈ-
ԶՄԵ ՒՈԵՆԴՆ; ԲԵՏԵ ԵԱՐԻ... ԵՄ ԽԵՂՆ, ԽԵԳԵ
ՎԻ ԲԵՆԵ ԴԵՐ (ՇՆԴՈ ԴԵԴԵ ՐԵՇԵ ԵՎ ԶԻ ԴԵԴՆԵ
ՐԵՂ ԴԵՐԴԵՂՆՆ ԴԵՂՆ)

Քերտ.

Պիմ. 25 կ. (2¹/₂ մ.)

Ա. Շամիրով
А. Шамилов

ՍՈՒՏ ԶԳՆԱՎՈՐ
ЛЖЕ ОТШЕЛЬНИК

Госиздат ССР Армении
Эривань – 1931